

Wegners møbler bygger på en håndværksmæssig forståelse, som gør at et designet holder mange år efter, at f.eks. Y-stolen første gang blev produceret i 1950.

Som barn skar jeg skibe

Hans J. Wegners Y-stol er både smuk at se på og behagelig at sidde i. Med den – og andre fremragende eksempler på godt og ærligt håndværk – satte Wegner en standard for dansk møbelkunst.

Af Torben Weirup

Man kunne vælge så meget af den fine møbelarkitekt Hans J. Wegner (født 1914). Og ikke kun

fordi, det er lykkedes ham at tegne ikke færre end omkring 500 stole. Mest enkelt havde det måske været at tage stolen med den runde ryg fra 1949, der i USA ganske enkelt går under navnet

»The Chair« og blev begyndelsen til den internationale anerkendelse af begrebet Danish Design.

Men det bliver nu en anden klassiker, der har fået en meget stor udbredelse, nemlig Y-stolen fra 1950, om hvilken man bl.a. kan bringe den kuriose oplysning, at den flettede snor, der udgør det både smukke og behagelige sæde, er 80 m lang.

Hans Wegner stammer fra Sønderjylland, hvor han er vok-

set op i pagt med et landskab og de huse, som harmonisk fjøede sig ind i det, som var bedre byggeskik en organisk selvfølge. Hans far var skomagemester, og hans håndtering af værktøjet vakte sønnens beundring, og det forekom naturligt, at han – med en tidligt tændt kærlighed til træ – kom i snedkerlære. »Som barn skar jeg skibe,« har han engang sagt, og som udlært og ung i København opdagede han Sned-

kernes Møbeludstilling, og som en række andre af sin samtids store designere udstillede han og kom i kontakt med de fremsynede og kvalitetsbevidste snedkermestre og møbelfabrikanter, som sammen med kuldet af usædvanlig talent er afgørende forudsætninger for, at dansk møbel-design gennem årtier hævdede sig som noget af verdens bedste.

Tidløs skønhed

Hans J. Wegner mestrer det, adskillige af de store skikkelser fra dansk møbelarkitekturs guldalder også kunne, nemlig forstå at kombinere begavet formgivning med håndværksmæssige traditioner og behovet for industriel masseproduktion.

Han kender ikke bare sit materiale til bunds – han kender også arbejdet på værksteder og i fabrikker, og sammen med hans sans for æstetik har det været en lykkelig kombination. Wegner arbejder udpræget funktionelt. I mange af sine værker – eksempelvis Y-stolen – har han taget udgangspunkt i ældre stolyper og genfortolket dem i et nyt, rensat og moderne formsprog, der giver hans møbler deres tidløse skønhed. Hans Wegner satte en standard for dansk møbelkunst med sine på sin vis enkle og ærlige og på samme tid skulpturelt sofistikerede stole, der er så gode at sidde i.

low@berlingske.dk

Bjørn Wiinblad: Juleplatte, 1970'erne

Bjørn Wiinblad (født 1918) er en af de brugskunstnere, der ikke blot er blevet folkeeje herhjemme, men også er blevet en kendt repræsentant for dansk kunsthåndværk. Ironisk nok, for al denne ornamentik, denne lyst-

betonede leg med spinkle streger og eventyragtige ansigter, den er da så ufunktionel udansk. Der er da også æsteter, som lægger Wiinblad for had. Måske fordi de fokuserer på den industri, der er opstået som et svar på den efterspørgsel, der har været på Wiinblads sødmefulde poesi, som i sine bedste øjeblikke – og de findes blandt andet i oaser i Tivoli – har en besættende stemning af fredfyldt, erotisk energi. Wiinblad har skam gået på Akademiet. Det gjorde han i begyndelsen af 40'erne og debutere-

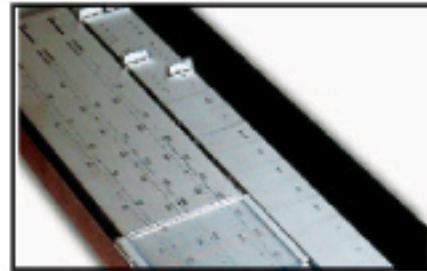
de 1945 i en lille kunsthandel i Palægade, som lå på den rute, den tids store kunstkritikere tog på vejen hjem fra Charlottenborg. De skrev om ham. Og det slog med det samme navnet så fast, at Wiinblad, allerede inden ugen var omme, havde fået sin første bestillingsopgave. Siden

er der kommet flere opgaver, end der er kruseduller på et Wiinblad-fad, og manden må have været hele vejen rundt: Porcelæn og keramik, naturligvis. Glas og gobeliner, scenografi og sølvtoj, tekstiler og tapeter, frimærker, legetøj, spillekort, puslespil – ligesom han naturligvis har illustreret »Tusind og én nats eventyr«. Det valgte værk er en af de juleplatter, Bjørn Wiinblad i 1970'erne begyndte at udføre for den tyske porcelænsfabrik Rosenthal, og som hænger i mange danske hjem.

TOW

Jacob Jensen: Beomaster 1200, 1969

B&O er et mærke, der virkelig forbindes med designkvalitet. De første mange apparater fra fabrikken i Struer var ganske vist nogle voluminøse skuder, som blev kritiseret af førende arkitekter som Ole Wanscher og Poul Henningsen. PH fandt med vanlig bramfrihed,

at fronten på radiomøblerne lignede en lokumsdør, og Wanscher kaldte dem teaterdekorationer tegnet af af Møbelhandlerens yngste Lærling. Men B&O svarede ved at knytte nogle af tidens bedste arkitekter og formgivere til fabrikken i Struer. Ib Fabiansen var en af de første, og siden fulgte bl.a. Acton Bjørn, der f.eks. tegnede Beolit 500 i 1965, og Henning Moldenhawer, som skabte tresserklassikerne Beomaster 900 og Beovision 400. Jacob Jensen (født 1926) er naturligvis et centralt navn i også denne sammen-

hæng. Med radioer som Beolab 5000, Beomaster 3000 og ikke mindst hovedværket, den flade Beomaster 1200 – med funktionerne placeret på toppen fremfor foran på den stadig mere flade og kompakte kasse – introduceredes det ergonomisk brugervenlige og logiske betjeningsystem, vi om noget forbinder med godt B&O-design. Det er nemt at bruge, fordi det gennem sin udformning fortæller om sine funktioner. Beomaster 1200 er med rette blevet præsenteret ved adskillige lejligheder, fordi formgivningen viste nye veje. Radioen, til hvilken der også hører en gramfon og en båndoptager i samme elegante design, er repræsenteret på førende museer verden over.

TOW